3. Басараб О. Т., Блистів Т. І. Організаційно-правові механізми забезпечення правопорядку у Збройних Силах України та інших військових формуваннях. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 24–27.

4. Акімов О. Управління людським потенціалом Збройних Сил України в системі забезпечення національної безпеки в умовах російсько-української війни. *Society and Security*. 2026. № 4(16). С. 3–15.

5. Бублик О. А. Збройні Сили України як провідний суб'єкт забезпечення оборони держави. *Наукові записки. Серія : Право*. 2023. Вип. 15. С. 92–96.

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-613-6-105

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Стасюк Віталій Сергійович
аспірант кафедри
публічного управління та землеустрою,
Класичний приватний університет
м. Запоріжжя, Україна

До національної безпеки входять управлінські органи посередництвом міністерств, відомств, комітетів, державних закладів та організацій. Підґрунтям функціонування кожного з них виступає єдина національна безпека. Одне з найбільш вагомих завдань, які має виконати держава в національній безпеці, полягає в тому, що офіцери й державні службовці мають бути готові виконувати свої функції в царині, де забезпечуються національні інтереси й основи, на яких базується національна безпека.

Законом України «Про освіту» визначено, що система освіти являє собою сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними [1].

Основою у вирішенні завдань із захисту національних інтересів відіграють кадрові військовослужбовці. Зміст військової освіти має включати не тільки військову компоненту, але й вивчення і невоєнних

засобів захисту національних інтересів. Зміст військової освіти і методологію підготовки майбутніх офіцерів слід формувати залежно від національних інтересів та національної безпеки, можливості протидії з боку інших країн [2].

Зміст національної безпеки та військової освіти тісно пов'язані соціокультурною зумовленістю освіти, адже остання введена в систему певної історичної цивілізації, є продуктом життєдіяльності суспільства, що розвивається синхронно з потребами останнього. Сьогодні в умовах проведення війни ми усі починаємо усвідомлювати новий статус військової освіти – ефективного чинника формування динамічного, захищеного соціокультурного простору життєдіяльності людини. У принцип будови військової освіти закладено неперервна освіта протягом усієї служби. Основним напрямком розвитку військової освіти на сучасному етапі є врахування існуючих загроз та врахування бойового досвіду застосування Збройних Сил України, який накопичено протягом останніх років. Важливість якісної підготовки офіцерських кадрів для захисту національних інтересів держави залежить від єдиного правильного підходу до змісту, рівнів, ступенів, організації освіти, підтримання професіоналізму в ході військової служби всіх родів і видів збройних сил. Сьогодні військова освіта переживає процес відновлення (збільшення практичної складової під час підготовки військовослужбовців, застосування усіх видів озброєння та військової техніки, введення в експлуатацію новітніх зразків озброєння та техніки тощо), створені та відновлені курси з перепідготовки військових фахівців (курси дистанційного навчання), навчальні центри, військові коледжі, факультети, інститути, які забезпечують ступеневу підготовку військових фахівців [3].

Ю. Приходько досліджує проблеми та основні засади вищої військової освіти як в провідних країнах світу, так і в Україні. Він підкреслює, що військова освіта виконує роль інституційної структурної складової будь-якої незалежної суверенної держави, оскільки вона визначає стан та можливості військової організації, складає основу для її розвитку. Військова освіта також розглядається як важливий компонент забезпечення національних інтересів і національної безпеки провідних країн світу. Ю. Приходько систематизує та узагальнює досвід провідних країн світу, враховуючи їх обороноздатність. Він встановив, що напрями розвитку військової освіти зумовлені:

1) особистими освітніми потребами;

2) загальнодержавними інтересами, інтересами національної безпеки та оборони, державною політикою в освітній сфері;

3) політичними, ідеологічними та соціально-економічними умовами;

4) науково-технічними можливостями держави;

5) національними традиціями, національним та світовим досвідом;

6) військовими потребами;

7) станом військово-теоретичних та психолого-педагогічних досліджень;

8) рівнем морально-психологічного, фінансово-економічного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення системи [4].

Військова освіта на теперішній час є складовою загальнодержавної системи освіти в Україні та включає понад 150 спеціалізацій і 70 спеціальностей, які увесь час розширюються. Так, підготовка військових фахівців здійснюється у галузі знань «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» та у 21-й «цивільній» галузі знань за ліцензованими спеціальностями та спеціалізаціями, а це понад 70 спеціальностей та майже 150 спеціалізацій тощо. Оскільки в Україні система військової освіти інтегрована у загальнодержавну систему освіти, то випускники вищих військових навчальних закладів після закінчення навчання отримують дипломи державного зразка освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» тощо [5].

Таким чином, оновлення армії в нинішніх важких реаліях відбувалось не один рікі балансувало між війною та розвитком. Переживши непрості періоди, коли у значній кількості військова технікаі збройбули не готовіпротистояти сучасним загрозам,тривали багатолітні реформи та скорочення, їй вдалосяздійснити поступове відновленняі стати європейською армією, що є найбільш боєздатною. На основі досвіду користування військомв умовах сучасної війний тих загроз, що постали нині, є очевидним, що існує безпосередня залежність національної безпекикраїни від стану, в якому перебувають збройні сили, військова освітай сучасна технічна модернізація. Таким чином, під «військовою освітою» варто розуміти спеціалізовану освіту з військовим спрямуванням, під час отримання якої засвоюються освітні програми, за якими надається військова підготовка, що передбачає формальна (неформальна, інформальна) освіта, яка здобувається разом з відповідного рівня та ступеня освітою або основою котрої виступає вже отримана повна загальна середня, професійна (професійно-технічна), фахова передвища чи вища освіта.

Література:

1. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

2. Горбулін В. П. «Гібридна війна» як ключовий інструмент російської геостратегії реваншу. *Стратегічні пріоритети.* 2014. № 4. С. 5.

3. Брижатий Є. Військова освіта в контексті національної безпеки та оборони: сучасний підхід. *Військова освіта.* 2020. № 1(41). С. 35–45.

4. Приходько Ю. Підготовка військових фахівців у провідних країнах світу: основоположні засади та тенденції. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2017. № 3(67). С. 285–299.

5. Данильченко О. А. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України. *Теорія і методика професійної освіти.* 2024. Випуск 70. С. 99–102.

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-613-6-106

КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Вакула Ірина Юріївна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права і кримінології
юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка

В українському кримінальному законодавстві кримінальне правопорушення поділяється на злочини та кримінальні проступки. Відповідно до ч.2 ст.12 КК України кримінальним проступком є діяння (дія або бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі. Перш ніж перейти до порівняльного аналізу кримінального проступку в кримінальному законодавстві України та Республіки Польща, варто згадати про генезис цього правового поняття.

Отже, появі «кримінального проступку» в Україні передувало прийняття у 2012 році Кримінально-процесуального кодексу України, серед його нових положень особливу увагу привернув і інститут кримінальних проступків. 1 липня 2020 року набирає чинності Закон України № 2617-VIII від 22 листопада 2018 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень»,